

Vanagaičio "Naujienu" teismas
Nauja daktarų draugija
Vis kiti yra blogesni
Musų nepasisekimai politikoj.

Siomis dienomis Chicagoj eina įdomi byla, kurią užvedė komp. A. Vanagaitis prieš "Naujienu" už jo apšmeižimą. Byla kaip byla — viena pusė negali daug laimėti, kita pralaimėti. Daugiausiai laimės, tai abiejų pusių advokatai, o jų yra rodis, apie po keturis abiejose pusėse.

Savu laiku "N." pasivėlinė sau "urodyti" kaip p. Vanagaitis daro biznį ir biskį pasakė perdaug, kas komp. Vanagaičiui nepatiko ir štai pasekmės. Tiesa, kiek teko gūdiėti iš patikimų šaltinių, pradžioje p. Vanagaitis reikalavęs, kad "Naujienu" tą šmeižtą atsauktų, bet p. Grigaitis nesutikęs tai padaryti ir pasakęs, jog jis turįs gėnatinais faktų įrodymai to, kas "Naujienuose" buvo pasakyta. Kaip teismas pažūrė į tuos faktus. sunku šiandien dar pasakyti. Tiek tegalima pasakyti, kad nėra pagirtinas dalykas, kuomet tenka išmesti kruvos pinigų idant įrodyti kurioj pusėj yra teisybė.

Chicagoj nuo senų laikų gyvenuoja Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija, kuri yra skaitoma kaip ir nacionalė musų profesionalų draugija. Ir ji savu laiku yra atlikusi didelių lietuviams darbus sveikatingumo atžvilgiu. Ši draugija visuomet vengė tų veiksmų, kurie rodytų jų šališkumą įsitikinimuose bei politikoj. Rodos, tai buvo prisilaikytą geros taktikos ir visuomet buvo nesunku įžiūrėti jų tarpė bėparatyviškumas.

Bet šią savaitę "Draugas" pranešė, jog įsisteigė nauja katalikų daktarų draugija. Jeigu tokią draugiją versitų organizuoti daktarų profesijiniai reikalai, tai tuomet būtų kitas klausimas. Pav. jeigu daktarai dentistai negalėtų susitaikyti su chirurgais ar tam panašiai, būtų kas kita. Dabai gi, kuomet jų profesijos reikalai jų neskiria, o politinio, galima sakyti, nieko neveikia, tai daugeliui nesuprantama kas juos skirtų, ir kam yra reikalinga tos pačios profesijos žmonių kita organizacija. Nejaugi, tai ant jų paveiktą vieno laikraščio taktika prieš A. L. D. Draugiją ir privertė dalį daktarų organizuoti partysiašką draugiją. Būtu daugiau negu nuostabu.

"Keleiviu" nepatinka, kad "Sandara" pasakė, jog SLA. Pil. Tarybos nariai galės atsiimti tuos pinigus, kuriuos jie įvestavo atvežimui į šeimą delegatų. Bet kodėl "Keleivis" nepyksta ir nepamokina savo kolegų "N." redakcijoj, kurie patys rašo, jog jie atstumę tautininkus nuo pelningo SLA lovio. O ant kiek tas lovyv yra pelningas, tai geriausiai apie žino tie, kurie arčiau jo stovi. Taigi, jeigu jus kolegias patys apie tai rašo, tai kam tuomet reikia pikti ant kitų?

Kodėl mums tankiai tenka nu suskusti, kad mes dar esame toli pasilikę vietinėj politikoj. Gal viena iš didžiausių priežasčių bus ta, kad neturime gerų vadų. Pavyzdžiui, jeigu kuris atstovauti lietuviams, tai jis nėra ateina su tyra lietuviška širdim, o su partysiaška dogma ir tą dogmą tuojaus pastato aukščiau visų lietuvių reikalo. O tas tuojaus sukelia nepasitikėjimą tų kiais vadais ir pagimdo blogas pasekmes.

Tas teko pastebėti ir šiandien. Tai yra apgailėtinas dalykas ir savu laiku gal teks šį klausimą plačiau panagrindėti.

Per šiuo metų pirmus septynis mėnesius iš Lietuvos išvežta

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XXI

PENKTADIENIS, SPALIŲ-OCTOBER 26 D., 1934 M.

No 43

Žinios iš Lietuvos

KLAIPĖDOS KRAŠTO PRADŽIOS MOKYKLOS SU LIETUVINAMOS.

Rūpinamasi Klaipėdos krašto mokyklų tikru paskyrimu, ir mokslo lygiu patyrimu, Klaipėdos krašto direktorija įsakė pertvarkyti lietuvių kalbos dėstytojų tuos krašto pradžios mokyklose. Pradedant spalio mėn. dėstymo kalba Klaipėdos krašto pradžios mokyklose nustatoma pagal tokius dėsnius: jai lietuvių kilmės mokiniai, drauge su namuose lietuviškai kalbančiais atskirose mokyklose sudaro daugumą, tai tose mokyklose dėstymo kalba yra lietuvių. Kai mokykloje susidaro dauguma iš namuose vokiškai kalbančių, vokiečių kilmės mokinių, tai dėstymo kalba vokiečių. Visų mokyklų vedėjai iki lapkričio 1 d. turės padaryti atitinkamus sąrašus ir sužymėti, kurie mokiniai šiemis dėsniams atitinka. Gi mokyklų patarėjai patikrins šiuos sąrašus ir nustatys, kurių mokyklų kuri kalba yra dėstoma.

Mokyklose su dėstomąja lietuvių kalba namuose kalbantieji mokiniai nuo pirmos mokyklų dienos mokosi lietuviškai, reikštis drauge su lietuviškai kalbančiais ir per pirmus keturias mokslo metus turės išmokyti lietuviškai tiek, kad galėtų gerai sekti sekantiuose ketveriuose mokslo metuose dėstomas pamokas. Jau pradėdant trečiais mokslo metais, namuose vokiškai kalbantieji mokiniai pratinami lietuviškai skaityti ir rašyti drauge su lietuviškai kalbančiais.

Mokyklose su dėstomąja vokiečių kalba lietuvių mažumai pritaikomi bendrai tie patys dėsniai, kaip vokiečių mažumai lietuvių kalba dėstomose mokyklose. Ir tose mokyklose nuo pirmos mokslo dienos vokiškai kalbantieji mokiniai bus pratinami drauge reikštis su lietuviškai kalbančiais.

Tik aukštesniuose mokyklos skyriuose bus dėstoma pagal daugumą visoje mokykloje lietuviškai arba vokiškai. Mažumai čia reikia žiūrėti pagal veikiančius įsakymus. Privalomas lietuvių-vokiečių kalbos visose krašto mokyklose bus dėstomas 5 kartus per savaitę. Tik vokiečių kilmės mokinių lankomose mokyklose lietuvių kalba dėstoma pradėdant trečias mokslo metais. Ji bus mokama šešius kartus per savaitę ir viena pamoka bus skiriama lietuvių dainoms. Gi lietuvių kilmės mokinių lankomose mokyklose vokiečių kalba bus pradėta dėstyti trečiais mokslo metais ir ji bus mokoma penkis kartus per savaitę.

Klaipėdos krašto lietuviai tokią pradžios mokyklų pertvarkymą sutiko su dideliu džiaugsmu. Išties, ligi šiol Klaipėdos krašto mokyklose lietuvių kalba buvo užguita. Būdavo atsitikimų, kad mokytojai lietuvių kalbos netik nedėstydavo, bet viešai ją išjuokdavo ir niekindavo. Dabar šiuo įsakymu tam tyčiojimuisi bus padarytas galas. Tsb.

Įvairių prekių už 85 milijonus, o per tą patį laiką iš užsienio į Lietuvą įvežta už 81 milijoną litų. Per Klaipėdos uostą Lietuva įvežė 81% svetimų prekių.

DARIUS IR GIRĖNAS BUS PALAIDOTI TAUTOS PANTEONE

Ligi šiol musų žuvusiųjų didvyrių Dariaus ir Girėno kūnai yra išbalzmuoti ir dar nepalaidoti. Specialus komitetas siomis dienomis svarstė ir aptarė, kur būtų tinkamiausios didvyrių kūnus palaidoti. Anksčiau buvo manyta Dariaus ir Girėno kūnus palaidoti jiems specialiai Kauno kapinėse pastatytoje koplyčioje. Tačiau dėl įvairių priežasčių dabar neišgalint tokios koplyčios pastatyti, komitetas nutarė laikinai didvyrių kūnus palaidoti Kauno Bazilikos kriptoje. Tam tikslui netrukus bus padarytas stiklinis karstas sandariai uždarytas. Į jį bus sudėti išbalzmuoti Dariaus ir Girėno kūnai. Tačiau šis palaidojimas bus tik laikinas. Amžina poilsio vieta didvyriams numatyta naujai statomos Prisikėlimo bažnyčios kriptoje. Kai ši bažnyčia bus pastatyta, tai kitų tautų pavyzdžiu, joje bus įrengtas Panteonas, kurį iš Bazilikos bus pernešti ir Dariaus ir Girėno kūnai.

Šis komitetas taip pat yra aptaręs ir didvyrių žuvimo vietos sutvarkymo klausimą. Tame miškelyje, kuriame jie žuvo, Vokietijoje, ties Soldinu bus pastatytas lietuviškas žuolinių kryžius ir žuvimo vieta juoda cementine tvorele. Šį sklypą netrukus žada nupirkti Lietuvos valdžia.

Be to, galutinai nustatyta Dariaui ir Girėnui didžiulį paminklą pastatyti ties Kaunu ant kalno — Linksmakalnyje, prie Lietuvos karo aviacijos aerodromo.

KOKS BUS KAUNO TUNELIS.

Kauno naujojo miesto dalį su pa aukšti kalnai, kurie labai trukdo susisiekimą su senuoju miestu ir priemiesčiu Vilijampole. Norint senąjį miestą ir šį priemiestį pasiekti, tenka daryti didelius vingius ir sugaišti daug laiko.

Kauno miesto savivaldybė, matydama tokį nenormalumą, nutarė praskirti po žaliąjį kalną tunelį. Šis sumanymas buvo plačiai apsvarstytas ir rado pritarimo. Dabar jau yra sudarytas ir tunelio praskirimo planas. Sulig juo tunelis būtų 192 metrų ilgumo, 12 metrų platumo ir daugiau, kaip 7 metrų aukštumo. Jo sienos bus išmūrytos betoninėmis plytomis. Tunelį nuomatoma kasti iš abiejų galų. Iš vieno tiks iki apie 25,000 kubinių metrų žemės. Tunelyje bus įrengtas kelias automobiliams, vežimams ir takai praeiti pėstiems. Šio tunelio praskirimas kaštuos apie 1 milijoną litų. Manoma, kad šis tunelis bus iškastas per metus.

Spalio 2 dieną Klaipėdoje buvo iškilmingai atidarytas pirmasis Lietuvoje prekybos institutas. Šis institutas prilygintas aukštajai mokyklai. Ligi šiol institutas užsirašė 193 studentai. Jame mokslas tęsiasi apie 3 metus. Tuo būdu, dabar Lietuvoje jau yra 4 aukštosios mokyklos: Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio akademija, Kauno konservatorija ir naujasis prekybos institutas Klaipėdoje.

VOLDEMARO STRAIPSNIO ATGARSAI APELIACI NIUOSE RUMUOSE

Spalio mėn. apel. rūmai viešame posėdyje sprendė Alfredo Ziliaus, Makso Peteraičio, Ričardo Damašiaus, Jurgio Nelaimišio, Jono Šležos ir Ričardo Stašelio bylą. Jie visi klaipėdiečiai ir patraukti kaltinamaisiais pagal Tautai ir valst. saugotį įstatymo 14 ir 27 straipsnius.

Pasakbntam kaltinamajame akte pasakyta, kad 1934 m. gegužės 20—30 d. Klaipėdos krašte buvo platinami mašinėle rašyti ir rotarium atmušti Auf. Schicksalvegen (Likimo kelias). Lapo kampe parašyta "Veiter geben" (duoti toliau). Be to pažymėta, kad šis straipsnis yra prof. A. Voldemaro savo laiku buvusio Liet. min. pirminku, ir str. Lietuvos valdžiai Voldemara areštuoti ir ištremti.

Iš kvotos paaiškėjo, kad hekto grafuotą Voldemaro str. atgabenę Vokietijos pil. kažkoks Fricas Laumas ir įteikęs Alfredo Žilui, kad tas nuvežtų žinomam Sovogo veikėjui Peteraičiui. Žilius už tą darbą gavęs 5 Rm.

Teisiamieji kaltinami tuo, kad šį pavasarį Klaipėdos krašte, gavę A. Voldemaro parašytą nusikalstamo turinio str. "Likimo kelias" rotarium spausdintų vokiečių kalba apie 200 egz., kuriuose aprašyta juodžiausiais bruožais ir aliaruojančioje formoje Lietuvos politinė ūklė ir po to nurodyta, kad tokiu atsaikingu momentu dabartinė valdžia Lietuvos saugumo klausimais nieko nenusimano ir nemo ka ginti musų krašto interesų, tuos atsišaukimus platino ir tuo kėlė pavojingą valstybei nerimą, t. y. Tautai ir valst. saugotį įstatymo numatytu nusikaltimu.

Rūmai nusprendė: Peteraitį ir Žilių nubausti po 11/2 metų sunk. darbų kalėjimo, Papendiką 3 mėn. paprs. kalėjimo, o visus kitus po 1 mėn. kalėjimo.

VOKIETIJOJ NUŠAUTAS KLAIPĖDIETIS.

"Lietuvos Keleivis" rašo: Klaipėdoje visą laiką gyvena jaunas vyrukas Markvaldt, Vokietijos pilietis. Prieš keletą savaitių jis dar vienu kitu išvyko į Vokietiją ir buvo slaptosios policijos suimtas ir patalpintas į koncentracijos stovyklą. Siomis dienomis Karaliaučiaus radio pranešė, kad tasai Markvaldt bandęs iš stovyklos pabėgti ir buvęs nušautas. Voikečių pasakymu M. Klaipėdoje gyvendamas dirbęs Vokietijos neaudai ir "išdavęs Vokietiją".

Klaipėdoje betgi apie tai yra kiek kitokių spėjimų. Spėjama, kad vokiečių slaptoji policija ir jų "femegeichtai" Markvaldtą nusprendė dėl kaž kokių slapty politikų išrovavimų "pašalinti" ir tuo tikslu (kaip savo laiku Jęsutį) išviliojo į Vokietiją. O paskui, nutarę jį nužudyti, leido jam iš koncentracijos stovyklos neva "pabėgti" ir tuomet sušaudė.

Tas atsitikimas rodo, kad vokiečių dabartiniai valdovai šaudė be atodairos savo pačių piliečius be teismo ir sprendimo. Toliau iš to atsitikimo matyti, kad Klaipėdos krašte gyveną Vokietijos piliečiai vien kitus įskundinėja ir išduoda į žudikų rankas.

VOKIEČIAI SKELBIA ŽINIĄ APIE KLAIPĖDOS KONV. SIGNATARŲ DEMARŠĄ.

Kaunas, Elta. Vokiečių telegramų agentūros paskelbta žinia del Klaipėdos konvencijos pasirašiusių valstybių demaršo, kuriuo kalbamos valstybės pareiškusios protestą, kad Lietuva sulaužiusi Klaipėdos konvenciją ir kad tos valstybės pranešusios, jog tam tikras juristų komitetas Ženevoje svarstas klaipėdiečių tariamą skundą, neturi jokio pagrindo. Tiesa, Meyeris, pa bėgęs nuo teisingumo organų ir įsikūręs Vokietijoje, paskutiniu laiku nuvyko į Ženevą, tęsdamas toliau melagystės ir šmežtų kompaniją ir pasivadindamas Klaipėdos krašto seimelio vicepirminko titulu, kurio jis daugiau nebeturi, Ženevoje jis dalino tam tikrus išpausdintus lapelius, ir vokiečių spauda pasiskubino pranešti, kad tai esąs klaipėdiečių skundas, o iš tikrųjų tai yra ne kas kita, kaip paties Meyerio sufabrikuotas raštas.

KO REIKALAUJA MEYERIS SAVO SKUNDE.

"Lietuvos Keleivis" rugsėjo mėn. "Nusikaltėlio skundas" tarp kitko parašė, kokie yra reikalavimai Meyerio skunde. Iš viso esą 6 punktai.

1. Turi būti padaryta taip, kad, už svarbiausieji autonomijos organai (direktorija ir seimelis) savo uždavinius atlikinę gubernatoriaus ir komendantų įtakos.

2. Karo stovis, kuris autonomines teises apriboja, turi būti pagaliau panaikintas ir sugrąžinta spaudos, sąžinės, sąjungų bei susirinkimų laisvė.

3. Turi būti pasirūpinta, kad Lietuvos įstatymas tautai ir valstybei saugoti nebūtų naudojamas svarbiausioms vietinio elemento teisėms susiaurinti.

4. Visas Reizgio direktorijos valdymas turi būti atstatytas.

5. Mokyklų priežiūra turi atitekti Hagos teismo sprendimui ir būti pavesta vietos organams.

6. Statute išvardyto abiejų kalbų lygybė turi visame krašte tiek viešame, tiek privaicame gyvenime būti garantuota.

"Liet. Keleivis" šiuos reikalavimus ir visą skundą vadina nesveikos fantazijos padaru.

AUSTRIJOJ SUSEKTAS PERVERSMO ŠAMOKSLAS.

Viena, Elta. Vienos miesto priemiestyje Florisdorffe buvo suimtas dviračiu važiuojęs kurjeris, pas kurį buvo rastos pilnos šifruotos instrukcijos perversmui praveisti. Perversmo sumanytojai — socialistai. Instrukcijose buvo tiksliai nurodyta, kur statyti kulokosvydžius ir kur perversmo dalyviams susitikti. Be to, tarp jų buvo rasti naujos raudonojo fronto narių sąrašai. Socialistai buvo numatę sukilti ne tik Vienoje, bet Insbucke, Graze, Linze ir kitur. Daug socialistų vadų suimta. Laukiama dar daugiau suėmimų.

Rugsėjo mėn. antrą kartą turėjo susirinkti posėdinį Klaipėdos krašto seimelis. Tačiau skirtu laiku į posėdį atvyko tik 15 atstovų. Klaipėdos krašto statutus reikalauja, kad posėdžio kvorumą sudarytų 20 atstovų. Tuo būdu antrasis Klaipėdos krašto seimelio posėdis neįvyko.

Komp. A. Vanagaitis Laimėjo Bylą Su "Nanjenomis"

"NAUJIENOS" RASTOS KAL TOMIS; JURY NUSTATĖ ATLYGINIMĄ \$500.00

Byla tęsėsi veik tris dienas; išklausta daug liudininkų; grota lietuviški rekordai.

Pereitam trečiadieny susirinko skaitlingas burys lietuvių į teisėjo David teismabūti ir nekantriai laukė pradžios teismo. Štai ir iššaukama. "Naujienu" advokatai prašė atidėti, bet teisėjas nesutiko to padaryti, taigi teismas ir prasidėjo ir tęsėsi net tam tikrus išpausdintus lapelius, ir vokiečių spauda pasiskubino pranešti, kad tai esąs klaipėdiečių skundas, o iš tikrųjų tai yra ne kas kita, kaip paties Meyerio sufabrikuotas raštas.

ANGLIJOJ BUS PANAIKINTI LORDAI?

Taip yra nusistačius Darbo Partija.

Londonas. Spalio mėn. laborijų partijos konferencija buvo pavesta lordų rūmų klausimui svarstyti.

Beveik visi kalbėtojai pasisakė prieš aukštuosius rūmus, įrodinėdami kartą visiems laikams baigti su ta įstaiga, nes jos reforma negalima.

— Lordai, — buvo sakoma, — yra nesutaikomi liaudies priešai. Pirmasis darbo uždavinys bus panaikinti lordų teises.

Hendersonui pranešus apie SSSR priėmimą Tautų s-gon, konferencija priėmė rezoliuciją, kurioje, kaip praneša Havas, išreiškiamas "gilus pasitenkinimas del šio istoriško įvykio".

Beveik visais balsais konferencija atmetė partijos mažumos pasiūlymą penkerių metų laikotarpyje socializuoti Didžiąją Britaniją.

Anglijos konservatoriai reikalauja sustiprinti Lordų Rūmus.

Bristolyje įvyko konservatorių partijos kongresas, kuriam pirmininkavo p-lė R. Evans. Kongresas rėmė pakėlimui priėmė rezoliuciją, kuria dėkojama tautinei vyriausybei už krašto išgelbėjimą nuo bankroto. Paskui kongresas didele dauguma priėmė kitą rezoliuciją, kurioje pasisakoma už aukštųjų rūmų galios sustiprinimą. Tuo tarpu dar biečiai norėtų aukštųjų rūmų reikšmę sumažinti.

Toliau Dr. Kloc rašo, kad Vokietija dabar nemažesnę dėmesį atkreipusi į povandeninių laivų statybą. Dabar Vokietija turinti per 24 moderniausios konstrukcijos povandeninius laivus, Kiekvienas iš tų laivų viršum vandens per valandą gali plaukti po 24 mazgus, o po vandeni — 14 mazgų. Kiekvienas laivas turįs po 8 torpedų vamzdžius ir po du 12-kos cent. greit šaudančius pabūklus. Be to, Vokietija turinti įsirususius daug požemių aerodromų, kurių negali pasiekti jokios bombos sprogimas.

ponavičius ir kiti. Taipgi teisme buvo grata ir Vanagaičio rekordai (plokštelės) daromi vertimai jo parašytos muzikos žodžių idant įrodžius nemoraliskumu.

Byla buvo įdomi ir vietomis gan juokinga. Ją užvedė p. Vanagaitis po to, kai "Naujienu" pasivėlino sau už teisę pakritikuoti poną Vanagaitį ir tame rašte jos nuėjo biski pertoli (mes tų žodžių pakartoti negalime). Gi p. Vanagaitis nepažinęs juokų, "N." patraukė į teismą reikalaujamas \$25,000.00 atlyginimo už padarytą jam skriaudą. Ir po trijų dienų nagrinėjimo, ir po trijų dienų nagrinėjimo, štai rezultatai — "Naujienu" rastos kaltomis ir "jury" nustatė atlyginimą — 500 dol.

Tai mat, iš komedijų išsivystė ir rimtas dalykas... Gyvenatorius Dr. De Lamartine, p. Ste-

BERLYNAS RUOSIĄS NEPA PRASTĄ KARĄ.

Beveik 60,000 karo lakūnų Vokietijoje jau paruošta

Siomis dienomis Londone pasirodė buv. vokiečių reichstago atstovo ir vokiečių jūrų karininko Dr. Helmut Kloc knyga — "Slaptasis Vokietijos ginklavimas". Šioje brošiuroje Klocas konstantuoja, kad Vokietija artimiausiu laiku ruošiasi prie nepaprasto karo. Pagal Dr. Klocą, visoje nacių ginklavimosi sistemoje svarbiausį vaidmenį vaidina lėktuvai. Apie tai autorius rašo, kad š. m. gegužės mėn. Vokietija turėjo 2,500 modernių lėktuvų ir per 6,000 modernių kietumų lėktuvams motorų. Tą patį gegužės mėn. Vokietija turėjo 7,500 pirmarūšių lakūnų ir rezerve paruošta apie 60,000 atsarginių, gerai nusimanančių lėktuvų valdyti, lakūnų. Šie rezerviniai lakūnai, galimas dalykas, šį mėnesį busi įinkorporuoti kariuomenėn.

Toliau Dr. Kloc rašo, kad Vokietija dabar nemažesnę dėmesį atkreipusi į povandeninių laivų statybą. Dabar Vokietija turinti per 24 moderniausios konstrukcijos povandeninius laivus, Kiekvienas iš tų laivų viršum vandens per valandą gali plaukti po 24 mazgus, o po vandeni — 14 mazgų. Kiekvienas laivas turįs po 8 torpedų vamzdžius ir po du 12-kos cent. greit šaudančius pabūklus. Be to, Vokietija turinti įsirususius daug požemių aerodromų, kurių negali pasiekti jokios bombos sprogimas.

Užsienio lietuviams remti draugija žinodama, kad Darius ir Girėnas yra dabar populiariausi vardai užsienio lietuviuose, nupirkto ty vyrų tam tikrą skaičių portretų ir juos išsiuntė užsienyje esančioms lietuvių organizacijoms ir mokykloms.

į vyriausybės "pusiau pasisekimą".

Kongresas taip pat didele balsų dauguma priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad vyriausybė pasiūlytų žemesiems rūmams tuojau praveisti aukštųjų rūmų reformą.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office: 814 West 33rd St., Chicago Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:

In The United States per year \$2.00
In Canada and All Foreign Countries per year \$3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:

Suvenyose Valstijose metams \$2.00
Užsienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBES

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausia salies valdžia ir suverenitas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slapta ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnamečių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinis bešališkas švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tarpe Lietuvos ir išsivijus Lietuvių.

Kuortimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išsivijus Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veiksmai įgyvendinti Lietuvoje ir visoje tautoje plačiausias Demokratinės principas.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuoju, išaukšti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusia.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais — Meo be Vilniaus Nenurimsim.

RINKIMAMS BESIARTINANT

Šį rudenį veiks visose Amerikos valstijose (staituose) įvyksta rinkimai senatorių, kongresmanų ir staitų bei apskričių valdininkų. Nors tai nėra nacionaliai rinkimai, vienok jie yra labai reikšmingi keliais atvejais. Pastaruoju metu laikas randa Demokratai Partijos žmonių rankose. Taigi, šio rudens rinkimai parodys ar Amerikos žmonės yra patenkinti demokratų valdymu ir visais tais naujais eksperimentais, kurie yra padaryti ir daromi, ar ne. Tai bus padarytas savos rūšies valdžiai pasitikejimas. Jei demokratai visu frontu laimės, galima drąsiai sakyti, kad bus dedamos pastangos tuos visus eksperimentus įvykinti gyvenimam. Jeigu-gi pasirodys stiprėjanti priešingoji partija — republikonai, tuomet valdžiai reikės keisti savo politiką link "New Deal".

Lapkričio 6 dieną įvyksta rinkimai ir Illinois valstijoje. Atsižvelgiant į visas aplinkybes, numatoma laimėjimas demokratų partijai. Viena, kad pas republikonus yra šoks toks susiskaldymas ir antra, tai šiandien visa politinė masinerija yra demokratų rankose. Bet, kaip nūnai dalykai stovi, atrodo, kad republikonai daug daugiau gali gauti balsų, negu 1932 metais. Prezidentui Rooseveltui ir demokratų partijai tenka kreditas už du dalykus — sutvarkymą bankų ir panaikinimą prohibicijos. Bet didžiama žmonių yra nusistatę prieš NRA, ir kitus naujus eksperimentus, kurie yra panašūs į prohibiciją.

Taigi besiantinantieji rinkimai aiškiai parodys kur link Suvienytos Valstijos krypta — prie naujos ar senos tvarkos.

SVARBESNIAIS KLAUSIMAIS.

Svetimas turtas yra labai lengva eikvoti. Antrojo skridimo promotoriai, pagal jų pačių prirengtas apyskaitas, surinko apie 31,000 dolerių. Kadangi į patį orlaivį, "Lituania II" įdėjo vos 17,000 dol., o pinigų ižde kaip ir nėra, tai reiškia, jog arti 14,000 dol. išleista "administracijos" reikalams. Pusė sudėtų aukų ruėjo surinkimui kitos pusės.

Savo laiku, katalikų federacija iš surinktų Lietuvai aukų pasilaikydavo 29 nuos. Skridimui gi komitetas suvartojo net 50 nuos. Iš kiekvieno dolerio kurį žmonės siuntė, tik 50 centų pateko tiesioginiam tikslui. Kas atsitiko su kita pusdolerine, komitetas visuomenei nepasako.

Lenkija pasiryžo tapti didele valstybe. Ji nori būti taip įtakinga ir turėti tiek svarbos pasauly, kiek Amerika, Anglija, Prancūzija ir kelios kitos šalys. Ji giriasi, kad jos armija stipriausia; politikai išmintingesni už kitus; biznis toks, kad geresnio negali būti.

Šita lenkų ambicija primena mums pasaką apie varlę ir jautį. Varlė pūsi, pūsi norėdama prilgti jautiui ir neatsiekusi savo tikslo — sprogo.

Lenkijos biznis yra žydų rankose. Dvarai gi tebevaldomi sėkty. Žmonės vargsta ir neišgali mokėti aukštų taksų. Šiais metais Lenkija turės apie 150,000,000 zlotų deficito. Iki lenkai patenkins savo "unarą", nuplunks daug vandens...

Lietuva irgi bando įvesti savo "N. R. A." Šiomis dienomis tapo išleistas parėdymas kiek mažiausiai galima mokėti dirbtuvių darbininkams. Darbininkai padalinti į dvi grupes — kaimų ir miesto. Nuo dabar dirbtuvių savininkai turės mokėti tiek, kad žmogus galėtų pakentčiai gyventi.

Prezidento Roosevelto programos, matyt, randa pasekėjų, jei ne Amerikoje, tai bent užsieniuose.

Pereitam "Sandaros" numerį tilpo labai įdomus p. S. Gegužio straipsnis apie SLA. Tas straipsnis reiktų išsikirti ir laiku laiku peržūrėti. Protingo žmogaus perspėjimas dažnai apsaugo nuo daugelio nesmagumų.

Kairiųjų diktatura susivienijime prasidėjo dideliais bliofais, bet pasibaigė, greičiausiai, organizacijos demoralizavimu. Kiek tie "pažangieji" išmano apie susivienijimo gerovę parodo, kad ir centro perkėlimo klausimas. Jie pasikubino nutarti seime; mažta to, jie net specialiaime Pildomos Tarybos suvažiavime nusprendė, jog perkėlimą įvykinti be atidėlojimo.

Didžiama narių perkėlimo visai nenori. Apart to, vienas teisėjas pranešė, jog pirm keitimo centerio ir pervedimo centro į Pittsburghą, SLA, reiktų perleisti per bankrutą. Štai prie ko but privedęs Bagočiaus-Gugio kvailas užsispyrimas.

Dabar jie patys ima suvirsti savo klaidą ir tai ačių SLA. 7-tam apskričiai, kuris gyvuoja Pensylvanijos valstijoje.

Užsienio Lietuviai

Karolis Vairas.

Tokia natraše neseniai pasirodė Lietuvoje ats. majoro Petro Rusecko nedidelė knygutė, išleista Draugijos Užsienio Lietuviams Remti. Nedidelė knygutė bandoma risti didelį ir jau išspėjusį klausimą, vadinasi klausimą tų 40% visų lietuvių, kuriuos likimas išvedė iš gimtojo krašto ir apgyvendino toli nuo tėvynės.

Nežiurint to, kad mūsų išsivijus sudaro beveik pusę visos tautos, vis tik nedaug sulgytinamai težinoma apie lietuvius užsieniuose, apie jų kovas už duonos kąsnį, už išsilaikymą lietuviams. Neseniai pasikabėjime su vienu visuomenininku teko išgirsti jų pastebėjus, kad Lietuvoje "vidutiniškas pilietis daugiau žino apie eskimosus, ne kaip apie Amerikos lietuvius..." Gal ir per daug pasakytą, tačiau neneigsiu, kad jo žodžiuose yra geroka teisybės doza. Ir šitaip yra dalinai delto, kad mūsų periodinėje spaudoje nepasireiškė dar didesnio noro visapusiškai nusivieti mūsų išsivijus gyvenimą, neatsirado žmonių, kurie sistematingai sektų tą gyvenimą ir tiksliai informuotų apie jį savo skaitytojus. Lig šiol, atseit per 16 metų nepriklausomo gyvenimo, nebuvo nieko rimtesnio padaryta, kad susipažinti su tais 40% visų lietuvių, kad sudaryti tvirtesnius ryšius netiksliai palaikyti idėjinis santykius, bet ir tikslu plėsti ir stiprinti ekonominius santykiavimus. To kį gestą užsienio lietuviams, ypač Amerikoje, rodė, bet iš Lietuvos jie nesulaukė pritarimo, greičiau indiferentiškumą.

Jei mūsų išsivijus visados domėdavosi Lietuvos gyvenimu ir nė kieno neraginami atsiliepdavo į kiekvieną to gyvenimo reikalą, tai reikta sveikinti ir šian dien jau veikiančios Lietuvoje pačių Lietuvos žmonių pastangomis visai neseniai dar įkurtas visuomeninio pobūdžio organizacija išsivijus reikalams svarstyti ir risti. Aš čia turiu galvoje Draugiją Užsienio Lietuviams Remti. Kad toki draugija atsirado užpernai, t. y. keturioliktais Lietuvos nepriklausomo gyvenimo metais, o ne anksčiau, sakysim kad ir tuoj po karo, kalti yra ir patys išsivijus, ypatinai tie jų, kurie grįžo į Lietuvą ir, čia apsigyvenę, nepadėjo likimu tų savo brolių, kuriems nebuvo lemta sugrįžti į tėvynę. Grįžę į Lietuvą, jie net savo interesais nesirūpino, lig šiol dar nekurė jokios savo organizacijos, kuri juos čia risti ir padėtų jiems orientuotis ir tvarkytis visai naujose jiems gyvenimo sąlygose, kuri padėtų jiems iš naujo įsikurti. Jei jie nepasirūpino savo artimiausiu reikalu, tai aišku, kad nebūtų tikslu barti juos už tai, kad nesigilino į tolimesni už šį reikalą, vadinasi į ryšius su pasilikusiais dar užsieniuose brolais. Šitą vaidmenį tenka suvaidinti pačių Lietuvos žmonių sumanytomis ir vedamoms įstaigoms.

Kas nežino mūsų rašytojo, "Knygnešio" redaktoriaus, Petro Rusecko, jo patriotiško nusistatymo, jo didelio darbingumo ir entuziazmo? Tos autoriškos ir sevybės ir išsilaikimo mums jo knygoje taip ryškiai iš

reikėjo, kad knygutė "Užsienio Lietuviai" yra dalinai ir propagandinis Draugijos leidinys. Taip ir reikia: grūžus tikslai ir siekiami turi būti propaguojami ir reklamuojami, joki graži idėja neprigijo žmonių be propagandos. Jei man būtų leista, aš dar pridėčiau knygos galę D. U. L. R. statutą, visas instrukcijas, kaip steigti skyrius ir išplatinti tos knygučių bent 300,000 po visą Lietuvą ir užsieniuose, kad susidarytų visas tinkle klas kilnos draugijos skyrių, kurie siektų viso pasaulio lietuvių tautos vieningumą, kurie padėtų pasaulio lietuviams "ne tik išlaikyti savo kultūrišką, teisišką, ekonomišką ir kitas pozicijas, bet ir užkariauti vis naujas".

Draugijos Užsienio Lietuviams Remti valdybą sudaro visuomenės žmonės, žinomi Lietuvai ir užsieniuose, būtent: pirmininkas — adv. R. Skipitis, buv. Dr. K. Grinaius kabineto narys, žinomas visuomenininkas; vice-pirm. — O. Kairiūkštie, Užs. Reik. Ministerijos valdininkė; išdininkas — V.

Moralinis Neprisiruošimas

Žmogus etiškai yra neprisiruošęs dėl produktinės gausybės, kuri sudrebino pasaulio inžineriją, taip sako tulas įžymus inžinierius.

Tyrinėjant tą gausybės lošą, kame taip daug matos, o eilės alkanų žmonių slankioja, tikėda miesi, kad dirbant prie rato, išmoks būti meistrais ir išvengs sukrūšimo materialio progreso mašinoms. Filozofai ir istorikai apgailėstauja tą moralį susmukimą, kuriame mes įpuolę randamės. Jie sako: "Nėra verta kelt vaidus prieš dangų, nes mes tikrai tegalime nuveikti tiek, kiek ir kiekvienas pilietis teisingia nuveikti."

Iš to viesulinio sukuriu kyla pranašai. Jie ne vien yra kaip kerštininkai, ką patėmijame be-gančio laiko literaturoje. Aną-juojant šio laiko aimanavimų priežastis, jie atranda, kad žmonių materialiai laimėjimai turėjo būti rizika savosios gyvybės. Ką gali jie daryt idant žmonių išgelbėt iš tos priespaudos?

Tėmdamas visą mūsų mecha niškąjį progresą, Sir Alfred Ewing, pirm. Britanijos Mokslo Pirmynžangos Draugovės, pasi-juto nutvertas vikraus apsvyrimo sąvokos, lyginai tas kuris nuėjęs ilgą kelionę, štai apsižiuri, kad ne to link eina. Jis, kaip senas dalyvis naudojamo mecha nismo, tapo apsvyres tuom gausiu spektakliu naujų išradimų, kuriais jis labai džiaugsmingai didžiavosi ir sakė: "Negalima apsieit be užklauso, kur link šita triukšmingoji procesija eina? Kur, apart kito ko, jos eigos rima? Kokia gali būti įtekme ant jaunųjų žmonių rasių?"

Inžinieriai pateikė mus dar neesantioms gausenybų spēkoms. Be mažiausios abejonės, dauguma šitų dovanų yra labai naudingomis žmogui, idant jų gyvenimą padaryt pilnesniu, pla tesniu, sveikesniu, turtingesniu ir ganėtingesniu. Sakė Alfred: "Bet mes esame jautriai blaivūs, kad inžinieriams suteikimai turėjo būti ir galėjo būti nelem-tai įžeisti. Kai kaikiuriuose tenai yra didelė tragedija, kaip kad dabartės sunkioji našta."

"Žmogus nebuvo etiškai prisiruošęs takiai didelei palaimai. Toje palengvoje moralų evolucijoje yra dar ir netinkamumas del taip didelės atsakomybės, kuri nulėmė Gamtos komanda; ji turėjo būti įduota į jo (žmogaus) rankas pirmiau, negu jis suprato kaip valdyt pats save. Išdrįso žmogus pasitikėt tokiu dvasiniu gabumu idant kvalifikuoti jį sunaudojimo liuoslaikiu, kurį jis atsiekė su pagelba mašinoms. P. Alfred patarimas yra tas, kad žmogus privalo pirmu išmokt valdyt pats save. Tolimojo praity tulas pasakė: "Kuris suvaldo savo drąsą, tai yra

Dauzvardis, Liet. Saulių Sąjungos tautiško auklėjimo ir propagandos skyriaus vedėjas; nariai: "Trimito" redaktorius J. Kalnėnas, gerai žinomas Amerikos lietuviams prof. M. Biržiška, Kauno Ligonių Kasos Valdytojas K. Kasakaitis ir prof. kan. Kemėšis. Draugijos sekretorius — Petras Ruseckas.

Kaip kiekvienas darbas, taip ir šis susilauks puolimų. Neseniai jau puolė vienas savaitraštis Amerikoje, įspėdamas amerikiečius, būk D. U. L. R. pasi-keičiant išnaudoti amerikiečius, rinkinti jų tarpe aukas kolonijų steigėjams ir patardamas ieškoti Draugijos darbu lėšų Lietuvoje, ne Amerikoje. Puolami atskiri valdybos nariai. Mums aišku, kad ir tas laikraštis, susipažinęs su entuziazmu, kuriuo draugijos valdyba dirba ir kuriuo Lietuvos visuomenė ją remia, arčiau patyręs Draugijos tikslus ir jau atliktą darbą, nemininkas — adv. R. Skipitis, buv. Dr. K. Grinaius kabineto narys, žinomas visuomenininkas; vice-pirm. — O. Kairiūkštie, Užs. Reik. Ministerijos valdininkė; išdininkas — V.

LENKIJA SKUBIAI RUOSIASI KARUI?

Varšuva. — Lenkų prezidentas Moscickis pasirašė skubotą dekretą, kuriuo Lenkijoje įvedama "padedamoji akro tarnyba". Dekreto pasirašymas visose Lenkijoje sukėlė didžiausią sensaciją. Žmonės vien tik apie dekretą ir kalba. Dekretu numatyta, kad pašaukus, turės stoti karinių pratimų atlikti visi sveiki vyrai tarp 17 ir 60 metų ir visos moterys tarp 19 ir 45 metų. Karo ekspertai dabar skubiai rengia smulkų planą. Nuo stojimo pareigos atleisti tik dva sininaki, seimo nariai ir palie-gėliai.

LIETUVOS KARO LAKUNAS ANGLŲ KARO AVIACIJOS

Londonas. Eita. Reuteris praneša, kad Lietuvos karo aviacijos majoras Januškevičius išėjo nustatytą kursą centralinėje skraidymo mokykloje Vittering, Northamptonshire ir nuo rugpjūčio 24 d. 14 dienų laikotarpiui buvo paskirtas prie 25-tos anglų eskadrilės Havkinge, Kentu.

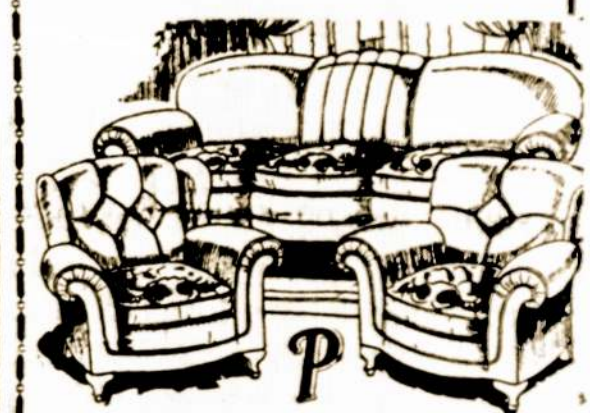
DIDIS RUDENINIS IŠPARDAVIMAS

Eina Visu Smarkumu SIULOMA

DIDŽIAUSI BARGENAI

Progress Furniture Co.

KRAUTUVEJE

\$80.00 Seklyčiom Setai po

\$39.50

\$85.00 Miegamų Kambarių Setai po

\$44.00

\$70.00 7 dalių Valgyklų Setai po

\$39.75

\$78.00 Kombinacijos Pečiai po

\$48.50

\$69.50 MAYTAG Dr. lūžių Plovyklės po

\$59.50

\$75.00 Naujaisi RADIOS po

\$29.50

\$38.00, 9X12 Gražiausi Kau- rai po

\$19.50

\$18.00 Springsiniai Matracai po

\$8.95

\$38.00 Šildomi Pečiai po

\$19.95

Garantuoti Lovų Springsai po

\$3.98

PROGRESS FURNITURE CO.

3222-26 So. Halsted St. J. Kaledinskas, Vedėjas.

Šis stakas apribotas ir greitai parduoda, matykite tuojau! Duodame gražius radio programus kas nedėlia, 11-tą v. prieš piet iš stoties WGES., 1360 kilocycles.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiūri Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

Žaizdų Priežiūra

Rašo DR. S. Biežis, gydytojas ir chirurgas, Chicago, Ill.

Sunku būtų rasti žmogų, kuris išnetyčia nebūtų kada nors susižeidęs. Daugeliui ne viena tokių nelaimių yra pasitaikę pergyventi. Dažniausia tokie užsivargimai arba susižeidimai esti maži ir nereikalingi gydytojo pagalbos. Tačiau kartas nuo karto šitokie maži dalykėliai išsivysto į gana rimtą ir didelę ligą, kuri net gyvybę sunaikina, jei tinkama priežiūra iš pat pradžių nesuteikiama. Yra labai ne saugūs nepaisyti kad ir mažiausios žaizdos.

Nors visai maži susižeidimai, sakysime tik adata įsidurus, o žiūrėk į antrą, trečią dieną ta vieta pradeda raudonuoti, tinti ir skaudėti. Juo toliau vis blogiau: tinimas plečiasi, karštis kyla, protarpiais šūrupulis krebė, jėgos sparčiai menkėja ir jau tokis asmuo priverstas lovon atsigulti kaip rimtas ilgonis. Tai apskirėtimas, pavojingomis bakterijomis, (arba kaip paprastai sakoma kraujo užnuodijimas) infekcija, kurios įsigavo kūnan per pramuštą arba prabrežtą odą. Jei tokis procesas ilgai nei lokalizuojasi, nepaplinta po visą kūną, tai viskas laimingai baigiasi, nors dažnai šitokiuose atsitikimuose ir prisieina operaciją daryti. Jeigu šis apspūdiėjimas paplinta po visą kūną, tai tik retais atsitikimais prie geriausios priežiūros tegalima gyvybę išgelbėti. Štai kaip kartais iš menko niekniekio prisieina net po kelias savaites ligoninėje išvargti, daug išsikautuoti, palikti ant visados sužalotu ir su šiuo pasauliu atsiveikinti. Tų visų nemalonumų kuone visados galima apsilenkti, jei iš pat pradžių tinkama ir stropi priežiūra suteikiama. Štai kame pavojus glūdi. Pa-

vojingų bakterijų visur pilna, bet kol jos neturi progos kūnan įsigauti, tai jokio pavojaus nesudaro. Gi susižeidus, kame oda lieka pramušta, perplauti ar perdurta, bakterijos gauna progą įsigauti į kūną, kur labai sparčiai veidamos pagamina aukščiaiu minėtus simptomus. Čia turėtų būti aišku kiekvienam, kad atitinkama ir skubi priežiūra didelę daugumą atsitikimų apsaugos komplikacijas, nes neduos bakterijoms progos įsigauti į žaizdas ir ten veistis.

Štai kas reikia daryti nelaimėi ištikus: žaizda, jei purvina reikia labai nuosekliai išvalyti, odą aplink žaizdą irgi gražiai nušvarinti. Paskui visą žaizdą ir odą aplink ją užtepti antiseptikais vaistais, sakysime iodo skie dinu arba kokuu nors kitokiu antiseptiku. Šitokis nušvarinimas pašalina daug bakterijų, o antiseptikas užmuša pasilikusias. Tokiu būdu žaizda lieka švari ir liuosa nuo perų. Dabar reikia sužeistą vietą apdengti sterilizuotu tvarščiu ir tinkamai aprišti, kad tas tvarstis vietoje laikytųsi ir taip palikti porai, trejetą dienų, kada vėl reikia perrišti žaizdą taip pat švariai, kaip kad pirmą sykį. Žmogus atlieka šį darbą pirmiausia turi labai rupestingai nusimazgoti savo rankas, kad nesuteršus žaizdos ir tvarščio. Čia uolus švarumas ir antiseptikai lošia svarbiausią rolę. Kur žaizda esti didelė ir reikalinga susiuviomo, žinoma, tuo syk bet gydytojo jau nebe galima apsieiti. Tačiau mažų žaizdų susižeidimų atsitikimuose kiekviena šeima turėtų mokėti kaip tiksliai apsirūpinti, kad išvengs gyvybei pavojingų komplikacijų. Už dėjimas voratinklų ant žaizdos, pilimas pelenų, purvinų košių ar burokų lapų, kaip kad senėnėi žmonės darydavo, turėtų būti ant visados pamiršta, o visados praktikuojama moderninė higijena ir sanitariskumas.

Pittsburgh, Pa.

Lietuvių Kambario reikalai

Pittsburgho Draugijų Atstovų rengtas piknikas rugsėjo 22 d. davė pelno L. Kambariui \$41.75. L. K. F. Komitetas taria acių pikniko komisijai ir draugijoms, kurių atstovai taip darbovos. Svarba yra ne vieno to darbo. Svarbiausia tas, kad atstovai nutarė nesiskirstyti, o darbuotis toliau. Ir tuojaus nutarė rengti vakarienę lapkričio 25 d. Komiteto ir draugijų atstovų bendrame susirinkime rugsėjo 27 d. prie to pridėta dar kas naujo: Mrs. Grajauskienė aukauja artistiskai padarytą kaldrą — išleist laimėjimui. Laimėjimo biuletis bus kartu ir įžanga į minėtą vakarienę, kuri bus Piličių svetainėj, 1723 Jane St.

Pikniko rengime dalyvavo šios draugijos: Liet. Moterų Kūrsų Kliubas, Sandaros Kuopų Sąjūdas, L. Ukės klubas, SLA, 40 kuopa, Sūnų Lietuvos Draugystė, Liet. Moterų Pionierių Siuviomo Kliubas, Liet. Piličių Draugija Vakarinėj Penn., Liet. Vaizbos Butas, ALTASS Skyrius ir L. K. Fondo Komitetas. Rugsėjo 27 d. susirinkime prisidėjo dar dvi draugijos: APLA. I kuopa ir Lietuvių Moterų klubas. Laukiame ir kitų draugijų prisidedant prie bendro darbo mūsų paminklo naudai.

Vasara kaip kurios draugijos nelaikė savo susirinkimų, tai negalėjo savo atstovų atsiųsti. Dabar, oro karštis praėjo, tai moralinis karštis tepaskatina mus visus prie šio dailaus dar-

ko susidarytų ta suma, kuri galutinai užtikrintum mums teisę turėti savo paminklą — kambarį puikioje Mokslo Katedroje. — Tą teisę gausim pavaldė užrašu — Deed of Gift, kai susirinkęs žino ma suma. But puiku, kad ta suma suplaukytų be sutrukdymo. Tas pavyks per jus, kurie skaitot šias eilutes.

Malonėkite čekių rašyti šiaip: Lietuvių Kambario Fondas, arba angliškai: Lithuanian Mem. Room Fund, o siųsti fin. sekretoriui: V. Zamzlauskas, 31 Minooka St., Pittsburgh (10), Pa.

LKFK. Spaudos Komisija. J. Baltrušaitis.

KENOSHA, WIS.

Svečiuose pas raciniečius.

Spalio 14 d. Racino lietuviai surengė protesto mass-mitingą prieš lenkus, kurie pagrobė lietuvių sostinę Vilnių. Žmonių priširinko pilna Dzindzeletos svetainė; pirmininkavo p. M. Kasparaitis, kalbėjo "Sandaros" redaktorius p. M. Vaidyla, iš Chicago, kuris plačiai išaiškino Vilniaus užgrobimą, lenkų žiaurumą, Vilniaus lietuvių padėtį ir būdus Vilnių atvaduoti. Priimta protesto rezoliucija. Taipgi buvo ir muzikalis programos.

Užsibaigus programai, nuvykom pas savo gerus draugus pp. Kasparaičius ir Kapočius į svečius. Dalyvavo pp. Baukai, iš Milwaukee, p. B. Pukis ir pp. Mitkai, iš So. Milwaukee, p. M. Vaidyla, iš Chicago; J. Kasparas, p. Jankauskas ir as, iš Kenosha; vietiniai: pp. Kasparaičiai, Kapočiai, Vasiliauskiai, p-lė E. Kartkiutė ir ponis A. Statkevičienė. Prie puikių vaisių tarpe malonių draugų-gių tikrai linksmai laiką praleidom.

O, beje, kur mūsų patriotiški socialistai, kaip jie minėjo Vilniaus užgrobimą. A. mat, čia ne SLA., ne antras skridimas — nėra iš ko pasipinigauti.

Lietuviai kandidatas — vertas paramos

Lietuviai kandidatas, gerai žinomas Simonas Elijošius kandidatuoja į County Clerk urėdą ant socialistų tiketo. Visi lietuviai turėtų paremti jį, nors jis ir yra ant socialistų tiketo, bet jis nėra toks kaip mūsų kiti socialistai, kurie vartoja apgaulingą politiką. "Naujienose" patėmijau porą kartų rašo H. L. ir agituoja už S. Elijošį, bet su žmonėmis kalbėdamas juokiasi iš jo. Taip p. H. L. tamstos dvi veidiskumas ir vėjo pučiamas nusistatymas yra seniai žinomas. — J. Kasputis.

NEW YORK, N. Y.

Spalio 16 d. SLA. Pild. Tarybos ilgi posėdžiavimai baigėsi. Po šio suvažiavimo dalyvių pakilęs pulsas atslugo. Vieną, tai centro kelimo klausimas, kuris buvo sudaręs daug kalbų ir net jau protestų sukėlęs, dabar P. T. aptartas ir atidėtas, palaukti kol bus patogesnės aplinkybės. Antras, tai prašalinimas iš vietų "Tėvynės" redaktoriaus p. S. E. Vitaičio ir centro sekr. Dr. M. J. Viniko, paaiškėjo, kad šitie gandai buvo niekuom nepamatuoti, nes suvažiavime niekas nei pusės žodžio apie tai neuzsiminė. Jei ne P. T. suvažiavimas, tai šios provokatoriškos žinios būtų pakapmestus bevaikščiojusius ir bedremstus narių tarpe ramumą. Dabar daugiau negu aišku, kad buvo grynas išmijimas.

Suvažiavimas buvo ilgokas, tai kai kurie asmenys net nepriklausanti prie SLA. pradėjo žin gaidauti, ką tenai ta P. T. taip ilgai svarsto. Pradėjo net rūpin-

tis kaip padaryti investigacijas. Bet, rodos, kad išto nieko rimtėti savo paminklą — kambarį puikioje Mokslo Katedroje. — Tą teisę gausim pavaldė užrašu — Deed of Gift, kai susirinkęs žino ma suma. But puiku, kad ta suma suplaukytų be sutrukdymo. Tas pavyks per jus, kurie skaitot šias eilutes.

Naujai užmegsta moterų organizacija eina rimtu žingsniu pirmyn. Praita trečiadienį buvo susirinkimas p. Garšvų patalpoje. Svarstyta statuto projektas. Pasirodė, kad projektas dar nepilnas; nutarta pakeisti praeitame susirinkime pasirinktas draugijai vardas — vieton "Pasaulis be Vyrų", priimtas rimtas vardas — "Aušrinė žvaigždė". Pirmasis vardas pasirodė tuojaus nepraktiškas; moterys pamatė greitai, kad be vyrų nei žingsnio; jokiame rimtame darbe. Ir patį pasaulį ne moterys sutvėrė, bet iDevas, kuris visgi ne moteris.

Vietos tautininkai, kuriems neteko dalyvauti Clevelando konferencijoj, laukė grįžtančių tos konferencijos dalyvių su žiniomis. Sužinojus, kad toje konferencijoje, norint vienbūdė neįvyko, bet "pasirašytos" nepuolimo sutartys. Džiaugiasi iš to; visgi tai žingsnis prie taikos. Bet man pergyvenus Amerikoje tiek laiko ir mačius panašių sutarčių jau neviena, nelabai norėtus būti dideliu optimistu. Taikos sutartis yra geras dalykas, jei muji tarpe nebūtų pavydo, ir jei laikraščių bendradarbiai, o ypačiai redaktoriai, būtų taikos sargyboje, nepataikautų pavieniams asmenims, o tarnautų visuomenei. Bet dar kartą, ir dar kartą, bandymai blogo neatneš.

Spalio 19—20 dd. buvo Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos metinis suvažiavimas. Sesijos buvo SLA. name, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. Ši sąjunga gyvuoja jau keletas metų ir yra vienintelė organizacija, kuri savo suvažiavimuose vengia kokios nors politikos. Cion vieną vieno stalo rasi pažangieji, sandarrietį, kataliką, sklokininką, tautininką ir tt. Mat čion nėra nei galų, nei šonų, nei kraštų — doleris apvalus, taip kaip pasaulis, sukis aplinkui, ateisi į tą vietą iš kurios pradėjai, taip kaip meilė, daina be žodžių, supranta ma visomis kalbomis.

Spalio 19 d. Svedų linijos atstovas p. Mučinskas suruošė p. Švabienės patalpoje. Vakarienėje dalyvavo pakviesti ir spaudos atstovai. Man teko garbės dalyvauti ir atstovauti "Sandarą". P-nas Mučinskas atidarė kalbų programą. Sąjungos pirmininkas p. J. Ambraziejus buvo vakaro vedėju. Prakalbėles pasakė p. Molis, iš Detroit, p. Bartkevičius, iš Montello, p. Sekys, iš Hartfordo, "Naujosios Gdynės" red. p. Pruseika, "Sandaros" atstovas A. B. Strimaitis, "Amerikos" atst. p. Vilniškis, "Vienybės" atst. p. Bukšnaitis, Sąjungos ižd. p. Trečiokas, iš Newark, N. J., p. Rudnikas, "Rimbo" atst. p. Stansas, p. Švabienė, p. jaunesnioji ir vyresnioji Andruskevičienės ir p-lė Tvaškiutė. Kalbose buvo pareikšta

juvairių nuomonių, bei agentų sąjungai patarimų, kad jų darbuotė duotų netik ekonoming, bet ir kulturing naudą, kaip atskiriems sąjungos nariams, taip ir abelnai lietuviams ir Lietuvai.

Banketas buvo sumaniai ir tvarkingai prirengtas ir už tai tenka garbė p. Švabienei, už tokį rūpestingumą.

Šeštadienį pietus surengė Cunard Line, p. S. Bergeno, antros klasės ir lietuvių skyriaus vedėju iniciatyva. P-nas Bergen, kaip lietuvių, vaduodamasi obal siu "Savas pas savą", pietus surengė pas lietuvių p. A. Povilauską. P-nia Povilanskienė ištaisė skanias valgius. Baigus valgyti, sąjungos pirm. p. J. Ambraziejus paprašė p. Bergeną pareikšti savo nuomonę kaslink Agentų Sąjungos darbuotės. Buvo pa tiekta graži ir turininga prakalbėlė. Iš kalbų paaiškėjo, kad agentų sąjunga ateinančia vasara yra nutarus rengti daugiau negu pusę tuzino ekskursijų į Lietuvą. Kol kas yra numatoma Lietuvių linija 2 eks., North German Lloyd 1 ir Cunard linija 1.

Spalio 20 d. anksti ryto mirė žymus darbuotojas Jonas J. Slikas. Praeitą savaitę jis buvo Clevelande tautininkų konferencijoj. Buves sukaitęs, sėdo savo automobiliu ir važiuojant staugia vėju perpušus, gavo šaltį. Parvažiavęs namo gulė lovon ir daugiau nesikėlė. Iš šalčio greitai išsivystė plaučių uždegimas.

Velionis buvo jaunas, apie 48 metų amžiaus žmogus. Praeituo se SLA. rinkimuose buvo išrinktas į izdo globėju, bet seime rezignavo. Priklausė vietinėse draugijose ir klubuose. Buvo vicepirm. Laikinojo Amerikos Lietuvių Tautininkų Centro. Gaila jauno žmogaus, kuris jau buvo prasiejęs ir daug lietuvių gyvenimui žadėjęs.

A. B. Strimaitis.

BENDRADARBIAUKITE "SANDAROJE"

LIETUVA

Tik vieną kartą persėst — Kopenhagoj

Nuolatiniai išplaukimai Patogi kelionė

KALĖDŲ EKSKURSIJA S. S. Frederik VIII iš New York' grodžio 8 d Ekskursija vadovauja K. Falk Rasmussen

Didelis Nupiginimas

Ant specialių "Roundtrip" Ekskursinių Laivakorčių

Kainaraščių ir laivų išplaukimo tvarkaraščių galima gaut pas vienos autorizuotus agentus arba

SCANDINAVIAN American Line 130 N. LaSalle St., Chicago.

\$1.00 - Sandaros Jubilėjinė Dovana - \$1.00

Ušsirašančiam laikrašti "Sandarą" ant metų, šis kuponas skaitomas VIENO DOLERIO VERTEŠ. Užsirašymo laikas nuo Rugpiučio-August 1-mos dienos iki Lapkričio-November, 1934. "Sandaros" kaina \$2.00 metams. Atsiųsk Sandaros Administracijai šį kuponą pridėjęs tik vieną dolerį ir gausi laikrašti "Sandarą" čielieis metams. Šis kuponas geras tik iki Lapkričio 1-mai, 1934 metais.

Vardas-pavardė _____

Numeris ir gatvė _____

Miestas, valstija _____

SANDARA — 814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Norwood, Mass.

ALT. Sandaros 33 kp. rengia "Whist party", lapkričio-Nov. 9 dieną, 1934 m., Lietuvių svet., 13 St. George Ave., Norwoode.

Visi lietuviai esat prašomi atsilankyti ir laimėti puikias dovanas, nes jau nuo seniai yra žinoma, kad sandariečiai duoda geras dovanas ant "whist party". Įžanga maža, tik 25 centai. Taigi nepamirškite 9 d. lapkričio, pradžia 8 val. vakare, apatinėj svetainėj.

Visus kviečia rengėjai.

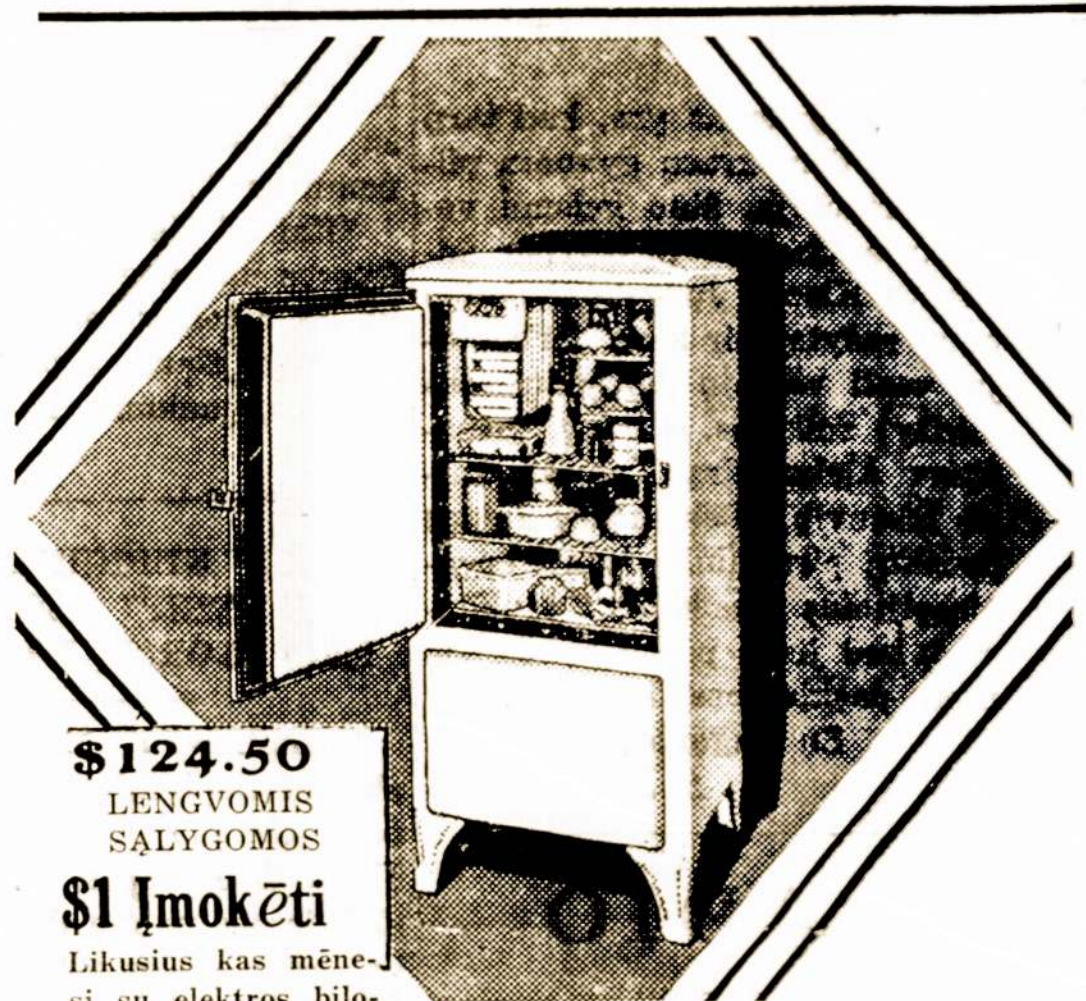
So. Boston Mass.

ALT. Sandaros 1-mo Apskričio įvykė 20 metų jubilėjinis Bankeetas, Lietuvių svetainėj, tik puikiausiai atremontuota, kuri dabartine išvaizda patruokia kiekvieno akį Net mūsų lietuviškas jaunimas, kuris pirmiausia ir nenorėdavo lankytis, kad būdavo prasta, o dabar gėrisi, kad puiki svetainė ir kiekvie-

nas daro planus, kad dalyvauti šiame puikiam bankete, lapkričio 29 d., 1934 m., apdėkavonės dienoje. Taigi ir senieji nepasidukite jaunuoliams, kas judų "nesubutyty". Taisykitės vakarines sukneles bei frakus, nes šioj svetainėj bus dar pirmas toks banketas su šokiais. — Rep.

NORĖJO NUNUODYTI BUKAREŠTO RESTO KARININKUS

Bukareštas. Laikraščiai praneša, kad susektas planas nuuodyti visus Bukarešto karininkų kazino valgančius karininkus. Anksčiau buvęs kazino nuomininkas mėginęs prikalbinti kazino knygyninką į visus valgius vieną dieną įpilti strichninos. Tačiau knygyninkas apie tai pranešęs karo teismui. Teismas, norėdamas patikrinti pranešimą, pareikalavo, kad knygyninkas tęstų tylos buvusiu nuomininku turė, kol, pagaliau, pavyko jį suimti tuo momentu, kada jis turėjo įteikti knygynininkui nuodų. To žiaurais plano motyvai dar nežinomi.

\$124.50 LENGVOMIS SĄLYGOMOS

\$1 Įmokėti

Likusius kas mėnesį su elektros bilomis.

Erdvus naujas KELVINATOR

uz naują žemą kainą!

Šis didelis Kelvinator — 4.7 pėdų — specialiai apiprekiuotas del tų, kurie nori puikų refrigeratorių už žemą kainą. Pamatykite jį Elektrų sąpase.

• Kaina už kurią šis Kelvinator yra siulomas, yra palyginamai žemesnė, negu kada nors buvo imama už šį modeli didelio saizo ir geros rūšies. Jo italpa yra didelė del vidutinios šeimos. Mai sto pasidėjimo vieta yra 4.7 k-

biškų pėdų. Lentynų vieta daugiau negu 9½ kvadratinų pėdų. Jis yra gerai suplanuotas su pakankamai vietos del augstų indų. Yra trys tacos del šaldymo — del daugiau negu 5 svarų ledo. Porcelinis vidus. Visi kampai yra apskriti — ir lengvus išvalyti. Balto liakerio dengtas iš lauko. Jis turi daugeli ypatingumų, kurie padarė šį Kelvinator garsiu. Parduodamas dabar Elektrų sąpase. Klauskite Kelvinator model A-5.

Ask about the easy payment plan. A small down payment, balance monthly on your Electric Service bill. To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for appliances sold on deferred payments.

COMMONWEALTH EDISON

Electric Shops

Downtown — 72 W. Adams St. — 132 So. Dearborn St.

Telephone RA 2nd 1200, Local 155

4562 Broadway 4231 W. Madison St. 852 W. 63rd St. 2618 Milwaukee Ave. 4834 So. Ashland Ave. 2950 E. 92nd St. 4833 Irving Park Blvd. 3460 So. State St. 11116 So. Michigan Ave.

FEDERAL COUPONS GIVEN

RIMBAS

MĖNESINIS KRITIKOS IR SATYROS ŽURNALAS

Jis visiems lygiai kerta. Jame rasi daug linksmy ir juokingų raštų ir dainų. Prenumerata metams \$1.00. Pavienis numeris 10c. Prisiųsk 10 centų, gausi vieną numerį pamatymui.

'RIMBAS'

131 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Chicagoje

VAKARAS SU PAMARGINIMU IR SOKIAIS.

Rengia Jaunoji Birutė, subotaj. Lapkričio-Nov. 10 d., Sandaros svetainė, 814 W. 33rd St.

Jaunosios Birutės yra du skyriniai. Didesnius mokina p. J. Olšauskas, o mažesnius — p. lė V. Stradomskaitė. Abu chorai dalyvaus šiame parengime. Neatsilieka ir p. A. Andrejevas su savo šokėjais ir mokina ką tai naujo.

Taigi visi, kas tik prijauciate Jaunajai Birutei, malonėkite atsilankyti ir paremti; visas pelnas skiriamas palaikymui J. Birutės. Komisija deda visas pastangas, kad vakarėlis būtų įvairus ir linksmas. Kviečia visus atsilankyti. Pradžiai 7:30 val. vakare, įžanga tik 25 centai.

Visus kviečia Ko-ja.

LIETUVIŲ DEMOKRATŲ ŽINIAI.

Maž pranešta, kad lietuviai spaudoje buvo prieštaraujanti pareiškimų apie demokratų partijos lietuvų grupės rinkimų ofisą.

Mano geismas yra, kad tarp lietuvų demokratų gyvuotų pilna harmonija. Šiuo geismu vadovaujanties, aš paskyriau advokatą Kleofą Jurgelionį, kaip gabų rašytoją ir seną darbuotoją, vesti viešųjų santykių (publicity) reikalus, o taipgi pripažinau Aleksandrą Kumsį, kaip Lietuvos Demokratų Lygos išrinktą pirmininką, vesti organizacinius reikalus, laukdamas, kad jiedu pilnai kooperuos jiems paskirtuose darbuose.

Su pagarba,
A. J. Sabath.

RADIO

Progress Furniture krautuvės maišytas kvartetas pereitą nedėlia, iš stoties WGES linksmo savo klausytojus. Tai buvo ko pasiklausyt. Taipgi dainavo solo Helen Bartush ir dueta su Ona Juozaitiene. Žinoma, solo, duetai ir kvartetai labai puikiai skambėjo dainuojant tokiom dainininkėm. Buvo ir įdomių kalbų, kurias pateikė adv. K. Gugis.

—Klausytojas.

DIDŽIOJI BIRUTĖ ISRINKO SAU NAUJĄ VALDYBĄ.

Pereitam ketvirtadienį, spalio 25 d. š. m. Sandaros svet. Chicago lietuvų dainos draugijai "Birutė" turėjo svarbų susirinkimą ir repeticiją. Čia buvo išrinkta ir nauja, energinga ir daug žadanti valdyba. Jon Jėjo: A. Stelmokas — pirm. J. Balanda — vice-pirm. Aldona Gulbinaitė — sekr. Dr. C. K. Klianga — išdin. Choro vedėju pasilieka tas pats — Jonas Byanskas. Jis turi pilną choristų pritarimą. Šiam sezone "Birutė" žada dar geriau pasirodyti negu pereitais.

AMERIKOS SPAUDA APIE AREJĄ VITKAUSKĄ.

Didelis dienraštis, išeinąs ketletą kartų per dieną, "Chicago American", savo pagrindinėje laidoje, einančioje visą dieną, išspausdino Arėjo Vitkausko atvaizdą ir šį straipsnį: "Iškeliama mintis apie Chicago, kaip Lietuvos sostinę" Chicago turi būti Lietuvos Respublikos sostinė. Tą pareiškė Arėjas Vitkauskas, žurnalistas ir poetas, dabar esąs čia rašyti apie Amerikos gyvenimą Baltijos krašto laikraščiams. Jis taip pat renka medžiagą kelioms ruošiamoms knygoms, kurių tarpe bus knyga apie lietuviškos kilmės chicagiečių gyvenimą, kurie gyvena Chicago skerdyklų srityje. Jis

kalbėjo toliau, (pabraukimai — "Chicago American"): "Lietuvių yra daugiau Chicago, kaip Kaune. Lietuvos sostinėje, kurioje gyvena 70,000. Taip pat, trečioji dalis pasaulio lietuvių yra Jungtinėse Valstybėse.

"Toliau, lietuviškos kilmės čikagiečiai daug padėjo baigiantis pasauliniam karui atstatyti tą kraštą politiškai ir kultūriškai.

"Lietuvos valstybės operos primadona yra Marijona Rakau skaitė, gimusi Bridgeporto pietų dalyje. Ji padarė neužmirštamą įspūdį originališkose operose "Grażynoje", sukomponuotoje Karnavičiaus, paimtoje iš to vardo poemos, parašytos Adomo Micevičiaus.

Kitų chicagiečių tarpe Lietuvoje yra Juozas Vaičkus, filmų direktorius; Jonas Šileikis, dailininkas; Ona Čerienė, autorė ir kompozitorė; Irena Juozaitytė, duktė daktaro Antano Juozaitio, 3261 S. Halsted St.; Kazys Butulis, Lietuvos ambasadorius Anglijai, ir Petras Bučys, katalikų bažnyčios vyskupas rytų apeigos.

Su šypsena ir su ugnele tamsiose akyse Vitkauskas palygino Chicago Civic Opera House su Lietuvos valstybės operos namu su 800 vietų. Jis pasakė: "Kai aš išeinu iš Chicago Operos namo, aš jaučiuos kaip ką tik apleidęs šaltą sandėlį; aš nusitauju Kauno Operos Namu šilumos, jaukumo ir artistišku- mo".

DIDELIS NUPIGINIMAS ANT "ROUNDTRIP" EKSKURSIJŲ LAIVAKORĖIŲ Į LIETUVĄ

Scandinavian American Line skelbia nupiginimą ant "round-trip" plaukiojančių tarp New Yorko ir Europos. Nupiginimas skelbiamas nuo spalio 22-ros iki balandžio 30-tos 1935 metais. Šis nupiginimas duoda businim keleviams proga atlikti kelionę trečia klasa už \$130.00 ant laivų "United States" ir "Frederik VIII". Turistinėje klasoje ekskursijos kaina yra \$162.00.

Idant pasinaudoti šia proga, keleviai turi sugrįžti bėgyje 15 dienų po išplaukimo į aną pusę. Pavyzdžiui, jeigu jus išplauksit iš New Yorko laivu "United States" lapkričio 10 d. arba "Frederik VIII" gruodžio 8-tą, jus galite sugrįžti už viršminėtą kainą laivu "Frederik VIII" iš Kopenhagos sausio 18 dieną ar Oslo sausio 19 d.

Tokios laivakortės gali būt nu perkamos ir iš antros pusės, per kant į abi puses. Cabin klasa ant laivo "United States" kaina dabar \$132.00 ir vieną pusę ir \$245.00 į abi puses. Del platesnių informacijų ir 1935 metų tvarkraščio kreipkitės pas bile agentą arba į Scandinavian American Line ofisą.

LIETUVIŲ VISUOMENĖS ŽINIAI.

Gerbiamoji redakcija, malonė krite patalpinti šį rašinėlį "Sandaroje", lai lietuvių visuomenė pamato, kaip Lietuvos Benas tapo nuskriaustas per Lietuvos Dienos Pasauliųjų parodoj, rugpiučio 5 d., 1934 metais komitetą, kurio priešakyje stovėjo p. K. Jurgelionis.

Dalykas buvo toks: mėnesį prieš Lietuvį dieną p. Jurgelionis atėjo į Lietuvos Benos susirinkimą ir pakvitė dalyvauti parodoje. Lietuvos Benos valdyba pareikalavo 100 dol. ir pažadėjo pasistatyti 20 muzikantų. Bet p. Jurgelionis pasakė, kad gal 100 dol. negalės užmokėti, nes, girdi, lig šiol teturi surinkę tik 900 dol. Bet jis taipgi pareiškė, kad visos išlaidos yra apskaitliuotos ir benui lieka tik 60 dol. Taipgi, p. Jurgelionis sako, kad yra padaryta 2500 ženklelių ir jeigu

bus gražus oras ir visi jie parsiduos, tai muzikantam gali likti daugiau negu šimtas, tiktai, jis soko, pastatykit gerus muzikantus.

Lietuvos Benos valdyba pasitarusi su nariais, vietoje 20 muzikantų, pastatė net 41 muzikantą. Benas atliko tą darbą ir išlaukė pinigų net apie porą mėnesių. Bet nesulaukdamu nuo komiteto pažadėtų per p. Jurgelionį pinigų, išrinko komisiją pasimatyti su p. Jurgelioniu ir pasiklausti ar jis mano mokėti, kaip kad buvo sutarta. Kuomet komisija pasimatė su p. Jurgelioniu, jis ją komisiją, pasiuntė pas išdininką p. Mackevičia. Pažtarasis pareiškė, kad už poros dienų bus mitingas ir jus, girdi, gausite pinigų. Bet kuomet gavome taip vadinamą orderį, pastebėjome, kad benui yra paskirta tiktai 25 dol. Tuomet jiems buvo pareikšta, kad jie neįpildo savo pažadėjimo ir neužmoka tiek, kiek buvo sutarta. Tuomet p. Mackevičius pasakė, jog jis turis tik 800 dol. ir tik tiek benui teišpuola pinigų, ir pridurė, jog vėliaus bus paskelbta Lietuvos Dienos atskaita ir visi galės matyti, kiek buvo pinigų surinkta ir kiek ir kam išmokėta.

Vėliaus tilpo atskaita "Naujienų" numery 241-mam, kur pastebėjome, jog jeigu būta ne 800 dol. kaip p. Mackevičius kad sakė, bet \$1006.07.

Taigi, jeigu p. Jurgelionis galėjo pažadėti 60 dol., kaip jis sakė, turėdamas 900 dol. ir kuomet atskaitoj matome virš 1000 dol., tai benas turėjo gauti daugiau negu buvo žadėta, o ne mažiau, kaip dabar yra atmokėta — tik 25 dol.

Taigi šiuomi mes, Lietuvos Benos valdyba ir nariai, pareiškiam lietuvių visuomenei, jog Lietuvos Dienos komitetas, kurio priešakyje stovėjo p. Kleofas Jurgelionis, neįpildė savo prižadų ir tuomi nuskriaudė minėtą beną. Nors jeigu turėjo daugiau negu kad jie iškalno buvo numatę, vienok benas gavo vos tik 25 dol. vietoj žadėtų 60 dol. ar daugiau, kitaip sakant apie 60 centų ant žmogaus. Tokio prigavimo Lietuvos Benas netikėjo nuo virš minėto ko-to. Dabar mes žinome su kuom turėjome reikalą ir ateityje galėsime apsisaugoti nuo tokių žmonių.

Taipgi turime pareikšti, kad jeigu ponas Jurgelionis nebutų laikęsis užsispyrusiai virš minėto komiteto priešakyje ir apart

savų kolgų, kuomet čia buvo visų lietuvių reikalas, būtų įsileidęs ir kitų pažiūrų žmonis, beabejo, nei Lietuvos Benas, nei kiti nebutų buvę nuskriausti, kaip dabar kad atšitiko. Mes taipgi pareiškiam, kad ateityje vengsim turėti reikalą su tokiu žmogum kaip p. Jurgelionis ir patariam ir kitiems apsisaugoti.

K. J. Phillips
F. Andrijauskas
S. Visocky.

KOKIŲ ESAMA MUSŲ TAUTIEČIŲ

Vykstant iš vidurinės srovės veikėjų suvažiavimo, kuris buvo spalio 14 d., Cleveland, Ohio, su p. D. Pivarunu užsukom į Detroitą ir aplankėm savo tautietį poną Joną P. Skumskį, Acme Pie kompanijos savininką. Kadangi tokių tautiečių musų išėivijoj nedaug terandasi, tai ir norisi keletą žodžių pabrėžti šį pavyzdžingą musų tautietį.

—Ponas Skumskis (Homchis) yra atvykęs iš Lietuvos taip, kaip ir daugelis kitų lietuvių, bet ne visiems taip laimės ratukas pasisuka. P-nas Skumskis šiam bižnyje vos apie 10 metų, o jau paspėjo išauginti savo biznio įstaigą, kuri šiandien daro virš pusę milijono dol. į metus. Jo įstaigoje šiandien dirba apie 100 darbininkų — vyrų ir moterų merginų. Detroito, jau skyrių kituose miestuose — Cleveland Buffalo. Vienoje Detroito kepykloje yra iškepama apie 60,000 pajų (pie) į dieną ir aptarnaujama keletas tukstančių restoranų ir krautuvų. Tik viename Detroito mieste kasdien eina apie 30 didelių ir mažesnių trokų. Kitaip sakant, musų tautiečia firma (Acme Pie Company) yra veik didžiausia ir pirmailė tos rūšies įstaiga Detroito mieste. Ir reikia pasakyti, kad nėra korporacija, o vieno žmogaus įstaiga.

Abelnai imant, pono John P. Skumskio įstaiga šiandien kaip stovi, yra verta netoli pusę mil. dolerių.

P-nas Skumskis yra ne vien gabus biznieriūs, bet ir malonaus būdo ir inteligentiškas mu są tautietis. Jis taipgi turi jau išauginęs dukrą ir sūnų taipgi pavyzdžingais, ypač labai džiaugiasi sūnum, kuris, nors dar jaunas, bet jau daug gelbsti jam bižnyje.

Taigi, kaip aukščiau minėjau, kad p. Skumskiu pasisuko laimės ratukas smarkiau, negu

daugeliui musų tautiečių kad pasisuka. Ar čia jau laimė pasitarnauja ar tas viskas priklausom nuo žmogaus gabumų, man netenka spręsti. Bet kaip ten nebūtų, visgi mums lietuviams yra garbė, kad mes turime savo tarpe tokių žymių žmonių, kurie atvykę į svetimą šalį, savomis jėgomis prasimuša į priekį ir įgauna aukštą vardą kitataučių tarpe.

Taigi, šia proga, tenka p-ną Joną Skumskį pasveikinti ir palinkėti geros kloties jojo bižnyje, netik pasilaikyti, bet ir augti ir teikti pavyzdį ir kitiems musų tautiečiams.

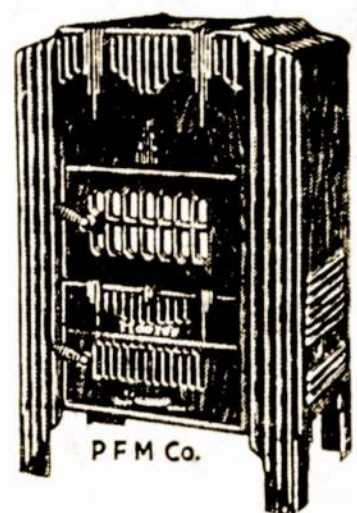
—Aplankęs.

TRUMPOS ŽINIOS

—Lietuva paskutiniu laiku pradėjo plėsti savo prekybinius santykius su Danija. Tačiau tie santykiai nebuvo sutvarkyti atitinkama sutartimi. Dėlto ir Lietuvos prekyba su Danija nejo pakankamai sklandžiai. Dabar Lietuva padarė tam tikrus žygius prekybos sutartčiai su Danija sudaryti. Šiomis dienomis

Peoples FURNITURE CO.

Krautuvėse Rasite Geriausius ir Gražiausius PEČIUS Mažiausiomis Kainomis Mieste

Pilnutėlis pasirinkimas MOORE CROWN ORBAN QUAKER ALCAZAR COMSTOCK MONOGRAM OILOHEATER ir kitu. Kurių kainos čia yra senoviškai mažos

\$35.00 vertės gražūs porceliuiti šildytuvai del apšildymo keturių kambarių. Kaina tik \$22.95

\$20.00 vertės kitchen heaters čia tik \$12.75

Alyva kuriamai šildytuvai po \$39.50

Pirkite dabar ir taupykite!

LIUDNOJE VALANDOJE PASAUKITE PULLMAN 4151 REPUBLIC 3100 10734 So. Michigan Ave. 2506 West 63rd St. J. J. Bagdonas KUR TAUPUMAS REIKALINGAS, MES PALAIDOJAM už \$95.

deryboms vesti išvažiavo Lietuvos ekonominių sluoksnių atstovai. —Tsb.

—Rumšiškių valsčiuje, Davainonių kaime, šiomis diromis policija rado urve pasislėpusių žmogų. Pasirodo, kad tai yra to kaimo gyventojas Jonas Puras 35 metų amžiaus. Šis 15 metų atkaljęs žmogus, slėpdamasis nuo kariuomenės, urvan įlindo jau 1919 metais. Nuo to laiko ligi šiol jis nematė saulės šviesos ir užmiršo, kaip dabar pasaulis atrodo. Dezertyras atrodė labai išblogęs, išblyškęs, apaugęs plaukais, veidas geltonos spalvos, mažai kalbant. Jis pats sako, kad jam nusibodo savarankiškas kalėjimas ir todėl jį pats daugiau jame jau būtų nesėdėjęs. Dabar Purą yra areštavę ir jis laukia antrojo kalėjimo.

Labai Pigiai 3-į smūtų miegamojo kambario (Bedroom) setas; 7-nių smūtų valgomojo kambario (Dining Room) setas; 5-kių smūtų virtuvės (Dinette or Kitchen) setai ir Radio — parsiduota labai pigiai. Kreipkitės nedėlioj ar papedėly — 3103 So. Halsted St. Tel. Victory 7643.

TEL CALUMET 3277 J. J. Hartmanavičius 814 West 33rd St. APDRADŽIA (Inšurina) namus, bižnius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokią kitą turta. Apurpina viską, kas paliečia apdraudą. PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus. PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių. PRIGELBSTI prie suradimo pasukolų ant namų. Didelė graži Kopyčia pagrabams dykai. 4092 Archer Avenue, Chicago

DR. A. J. Zimontas Seniausias Lietuvis DENTISTAS 3252 South Halsted Street Phone Grovehill 1595 Ofiso Valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel: Boulevard 7820 Namų Tel: Prospect 1930

DR. A. L. YUŠKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2422 West Marquette Road Cor. 67th St. ir Artesian Ave. CHICAGO, ILL. Seštadienį ir Trečiadienį po piet pagal sutarimą. Phone 7942

DR. S. NAIKELIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30 Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną Ofisas ir Rezidencija 3335 So. Halsted St. Chicago, Ill.

DR. C. Z. VEZELIS DENTISTAS 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street Valandos nuo 9 iki 8 vakare Seređoj pagal sutartį.

LIETUVIAI GYDYTOJAI Dieną ir naktį Telefonas: Boulevard 5914.

LIETUVIS GRABORIUS Automobilius galima gauti visokiems reikalams. 3319 So. Lithuania Ave. Buv. Auburn Ave., Chicago. 4092 Archer Avenue, Chicago

Stanley P. Mazeika LIETUVIS GRABORIUS Automobilius galima gauti visokiems reikalams. 3319 So. Lithuania Ave. Buv. Auburn Ave., Chicago.

ADVOKATAI JOSEPH J GRISH Lietuvis Advokatas 4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800 Rez. 6515 So. Rockwell St. Tel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE ADVOKATAI 134 No. La Salle St., Suite 1308, Chicago, Illinois. Vakaris tik Subatomis 3252 So. Halsted Street Tel. Calumet 6945.

DR. Bertash 756 W. 35th Street Cor. of 35th and Halsted Sts. Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį. Tel. REPUBLIC 0098

DR. A. J. MANIKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valandos: Nuo 2 iki 5 val. diena Nuo 7 iki 8 val. vak. 3008 West 59th Street

LIETUVIAI GYDYTOJAI (Amerikos Liet. Dakтары Draugijos Nariai)

Dr. K. Drangelis DENTISTAS 2403 West 63rd Street Kampas 63rd ir Western Ave. Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.) Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v. Ned. ir Seređoms pagal sutartį. Rez.: 6628 So. Richmond St. Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofiso valandos: 10:30 iki 12 val. rytails 1 iki 3 val. po pietų 6 iki 9 val. vakarais. Sekmdieniais: 9 iki 12 val. rytails Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257 Rezidencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6659

DR. STRIKOLIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue Ofiso valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel: Boulevard 7820 Namų Tel: Prospect 1930

DR. A. J. Zimontas Seniausias Lietuvis DENTISTAS 3252 South Halsted Street Phone Grovehill 1595 Ofiso Valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel: Boulevard 7820 Namų Tel: Prospect 1930

DR. A. L. YUŠKA GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2422 West Marquette Road Cor. 67th St. ir Artesian Ave. CHICAGO, ILL. Seštadienį ir Trečiadienį po piet pagal sutarimą. Phone 7942

DR. S. NAIKELIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valandos: Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 8:30 Nedėliomis nuo 10 iki 12 dieną Ofisas ir Rezidencija 3335 So. Halsted St. Chicago, Ill.

LIETUVIAI GYDYTOJAI Dieną ir naktį Telefonas: Boulevard 5914.

LIETUVIS GRABORIUS Automobilius galima gauti visokiems reikalams. 3319 So. Lithuania Ave. Buv. Auburn Ave., Chicago. 4092 Archer Avenue, Chicago

Stanley P. Mazeika LIETUVIS GRABORIUS Automobilius galima gauti visokiems reikalams. 3319 So. Lithuania Ave. Buv. Auburn Ave., Chicago.

ADVOKATAI JOSEPH J GRISH Lietuvis Advokatas 4631 So. Ashland Ave. Tel. Boulevard 2800 Rez. 6515 So. Rockwell St. Tel. Republic 9723

OLIS ir VASALLE ADVOKATAI 134 No. La Salle St., Suite 1308, Chicago, Illinois. Vakaris tik Subatomis 3252 So. Halsted Street Tel. Calumet 6945.

DR. Bertash 756 W. 35th Street Cor. of 35th and Halsted Sts. Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8:30 Nedėliomis pagal sutartį. Tel. REPUBLIC 0098

DR. A. J. MANIKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Valandos: Nuo 2 iki 5 val. diena Nuo 7 iki 8 val. vak. 3008 West 59th Street